

29.8.2024

Paikan päällä kuultavana hallinto-oikeustuomari Klaus Järvinen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallintovaliokunnan kokous 11.9.2024 kl 11.15

HE 29/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Esityksen keskeiset ehdotukset

Esityksestä on erotettavissa neljä keskeistä ehdotusta ulkomaalaislain muuttamiseksi:

1) kansainvälisen suojelun myöntämisestä seuraavien oleskelulupien keston lyhentäminen vastaamaan määritelmädirektiivin mukaisia vähimmäispituuksia; 2) määritelmädirektiivin puitteissa tehtävät tiukennukset kansainvälisen suojelun poissulkemiseksi ja lakkauttamiseksi; 3) uusi peruste tilapäisen oleskeluluvan myöntämiselle tilanteissa, joissa kansainvälinen suojeluasema lakkautetaan, peruutetaan tai pakolaisasema jätetään antamatta, mutta ehdottomat palautuskiellot estävät ulkomaalaisen poistamisen maasta; ja 4) pakolaisen karkottamista koskevan ulkomaalaislain sääntelyn muuttaminen komission aloittaman rikkomusmenettelyn seurauksena.

Helsingin hallinto-oikeus lausuu asiassa siltä osin kuin on kyse esityksen vaikutuksista hallinto-oikeuden työhön.

Oleskelulupien keston lyhentäminen

Hallinto-oikeus yhtyy esityksen vaikutuksia koskevissa kohdissa todettuun siitä, että muutoksen seurauksena jatkolupia tullaan hakemaan aiempaa tiheämmin. Huomionarvoista on myös se, että koska perheenjäsenten oleskeluluvat ovat sidottuja perheenkokoajan oleskeluluvan pituuteen, myös perhesideperusteisista oleskeluluvista tehtyjen hakemusten määrä tulee lisääntymään. Nämä tulevat vaikuttamaan samalla hallintotuomioistuimille tehtävien valitusten lisääntymiseen.

Tiukennukset kansainvälisen suojelun poissulkemiseksi ja lakkauttamiseksi

Poissuljennan soveltamisalan laajentamisen sekä uusien kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamisen ja pakolaisaseman myöntämättä jättämisen perusteiden on arvioitu lisäävän muutoksenhakua Maahanmuuttoviraston päätöksistä hallintotuomioistuimiin. Poissuljennan soveltamiseen liittyy tyypillisesti hankaliakin juridisia ongelmia. Esityksessä on arvioitu kansainvälisen suojelun aseman poistamisen perusteiden laajentamisen vaikuttavan myös Suojelupoliisin työmäärän lisääntymiseen. Mikäli Suojelupoliisin antamien kielteisten lausuntojen määrä tulisi lisääntymään, lisäisi tämä vastavuoroisesti myös hallinto-oikeuksissa enemmän resursseja sitovien suullisten käsittelyiden määrää, koska näissä asioissa järjestetään säännönmukaisesti suullinen käsittely. Pelkästään jo aseman poistamiseen itsessään saattaa liittyä lisääntyviä tarpeita järjestää hallinto-oikeudessa suullinen käsittely.

Poissuljennan soveltamisalan laajentamisen sekä uusien kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamisen ja pakolaisaseman myöntämättä jättämisen perusteiden lisääminen ulkomaa-laislakiin johtaa todennäköisesti juridisesti haasteellisten juttujen määrän lisääntymiseen. Muun muassa esityksessä esiin nostettu hybridivaikuttamisen käyttöala saattaa aiheuttaa melko suuriakin tulkinta- ja rajanvetohaasteita samoin kuin erityisen törkeän rikoksen määritelmä. Kaikki yllä mainitut seikat ovat omiaan todennäköisesti lisäämään huomattavallakin tavalla hallintotuomioistuinien työmäärää.

Uusi peruste tilapäisen oleskeluluvan myöntämiselle

Hallinto-oikeudella ei ole lausuttavaa esityksestä tältä osin.

Pakolaisen karkottamista koskevan ulkomaalaislain sääntelyn muuttaminen

Hallinto-oikeudella ei ole lausuttavaa esityksestä tältä osin.

Lausunnon on valmistellut hallinto-oikeustuomari Klaus Järvinen

Hallinto-oikeuden ylituomari Ann-Mari Pitkäranta

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
Helsinki 00520
Puh.: 029 56 42000
S-posti: helsinki.hao@oikeus.fi
www.hehao.fi

